

Ząbkowice Śląskie, 11 maja 2021 r.

Zarząd Oddziału
Powiatowego ZOSP RP
w Ząbkowicach Śl.

st. kpt. mgr inż. Bartłomiej Zarzycki
Komendant Powiatowy
Państwowej Straży Pożarnej
w Ząbkowicach Śląskich

Dotyczy: stanowiska do projektu ustawy o ochotniczej straży pożarnej z 26 kwietnia 2021 r.

Zarząd Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczej Straży Pożarnej RP w Ząbkowicach Śl, wyraża swoje obawy oraz sprzeciw, dla działań mających na celu zlikwidowanie ruchu społecznego jakim jest Związek Ochotniczych Straży Pożarnych. W historii 100 letniej działalności związku nie było przypadku tak nieprofesjonalnej próby uregulowania przepisów dotyczących druhów zrzeszonych pod sztandarem Związku.

W trosce o bezpieczeństwo mieszkańców Powiatu Ząbkowickiego, wyrażamy swój sprzeciw przeciwko proponowanym zapisom i próby „rozwiązania” problemów organizacyjnych oraz finansowania Ochotniczych Straży Pożarnych w tym projekcie. Jednostki OSP w aktualnym stanie prawnym działają jako stowarzyszenia w formie wolontariatu. Wypracowano formy organizacyjne działania bojowego OSP powołując w 2014r oddziały ratownicze JOT (Jednostka Operacyjno-Techniczna). Dla efektywnego i racjonalnego wykorzystania sił i środków utworzono cztery kategorie JOT-ów by dać szansę Komendom Powiatowym PSP szerokiego i sprawnego wykorzystania tych jednostek w zależności od rodzaju zdarzenia. Do gaszenia palących się traw nie potrzeba wysłać samochodu typu średniego czy ciężkiego lecz wystarczy samochód ratowniczy typu lekkiego ze strażakami wyposażonymi w tłumice. Zdarzenia w Kuźni Raciborskiej, powódź 1997r i w kolejnych latach, pandemia SARS COVID-19 potwierdzają konieczność istnienia aktualnego stanu organizacyjnego OSP który jest gwarantem skutecznego działania systemu ratowniczego.

Po analizie zapisów w projekcie widzimy bardzo dużo zagrożeń, OSP które nie utworzą JRG OSP praktycznie przestaną istnieć, nie będą już jednostkami ochrony przeciwpożarowej i nie będą mogły brać udziału w działaniach ratowniczo-gaśniczych. Wejście w życie ustawy spowoduje sprowadzenie tych jednostek do funkcjonowania na zasadach określonych w ustawie Prawo o Stowarzyszeniach, podobnie jak inne stowarzyszenia które nie mają nic wspólnego z niesieniem ludziom pomocy tj.

ratowanie życia, zdrowia i mienia, po 100 latach istnienia Związku Ochotniczych Straży Pożarnych ktoś właśnie chce sprowadzić strażaków do takiego stanu.

Utworzenie JRG OSP to bardzo duże przedsięwzięcie finansowe, aby spełnić minimalne wymagania w wyposażeniu w sprzęt należy ponieść ogromne nakłady. Kolejnym argumentem do krytyki projektu jest wprowadzenie zapisu o konieczności zatwierdzenia statutu OSP przez Radę Gminy. Niezatwierdzenie statutu sprawi że OSP nie będzie mogła być jednostką w myśl przepisów ustawy o OSP. Bardzo niebezpieczny zapis stwarzający pokusy do likwidacji jednostek OSP

Projekt Ustawy wprowadza również kontrolę nad OSP oraz możliwość wydawania poleceń. Jest to sprzeczne z zapisami określonymi w Prawie o Stowarzyszeniach.

Stan obecny OSP KSRG wynika z umowy trójstronnej PSP-OSP Gmina i z takiego zapisu wynikają odpowiednie uprawnienia do kontroli przez Komendanta wojewódzkiego w imieniu Wojewody. Z projektu wynika że zakres kontroli został znacznie rozszerzony.

Od początku istnienia OSP, członkowie kojarzą się z nazwą STRAŻAK. Projekt zakłada eliminację posługiwania się tą nazwą która w społeczeństwie zakorzeniona jest głęboko. Jest to tworzenie podziałów w formacji którą charakteryzuje jedność i walka ramie w ramie z żywiołami, nadszedł czas dalszych podziałów ?

Projekt zakłada umundurowanie OSP JRG na zasadach umundurowania PSP także wizualne. W projekcie brak jest zapisów na temat umundurowania galowego, to oznacza że w/w ratownicy oraz inni członkowie OSP utracą prawo do ich posiadania, konsekwencje są szerokie np. w zakresie ceremoniału, wyróżnień dotyczących strażaków OSP. Należy zadać pytanie ustawodawcy kto i na jakich zasadach zadba o sprzęt i wyposażenie OSP w przypadku gdy po wejściu tego projektu w życie spora część OSP po prostu zniknie z mapy. Tylko 30% aktualnie funkcjonujących jednostek może być przekształcona w JRG OSP pozostała część jednostek zaniecha działalności pozostawiając sprzęt i remizy bez gospodarzy. To będą olbrzymie straty materialne liczone w setkach milionów złotych w skali kraju. Kto za to poniesie odpowiedzialność za brak gospodarności. Co ze sztandarami dumnie prezentowanymi przez strażaków na licznych uroczystościach, Panowie Posłowie chętnie pozują do fotografii ze strażakami, przybywają tłumnie na zawody OSP zwłaszcza w okresie wyborczym, pytanie : jak strażacy podziękują za taki projekt który niszczy 100 letnią działalność Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt ustawy jest niespójny, zawiera wiele niedookreślonych zwrotów, odesłań do aktów niższego rzędu, który tworzyć będą już w sposób niekontrolowany rządowi reprezentanci nie liczący się z czynnikiem społecznym. Główne zarzuty wobec przekazanego projektu ustawy to:

- 1) Niewłaściwe wyrangowanie zadań, jakie realizuje ochotnicza straż pożarna (główną działalnością OSP nie jest organizacja imprez),
- 2) nieprecyzyjna definicja pojęcia „impreza”, wymóg jej organizacji zależny od uzyskania zgody od wójta (jest to naruszenie suwerenności stowarzyszenia),
- 3) brak wpisania wypadków komunikacyjnych, jako zdarzeń wchodzących w zakres działań ochotników,
- 4) aktywność młodzieży powinna zostać obniżona, tzn. nie ustalać dolnej granicy wieku (proces edukacyjny i aktywność MDP powinna być jak najszybsza, kształtowanie świadomości u nastolatków jest trudniejsze i mniej efektywne),
- 5) nadzór, koordynacja i kontrola OSP przez wojewódzką komendę (centralizacja, która jest przeciwieństwem zasady subsydiarności i decentralizacji),

- 6) opiniowanie statutu OSP przez radę gminy i powiatowego komendanta (kolejne naruszenie suwerenności OSP, podporządkowanie organizacji kolejnym organom),
- 7) brak ochotniczej straży pożarnej w ustawie o ochronie przeciwpożarowej (całkowita zmiana, reorganizacja obowiązujących do tej pory struktur ochrony przeciwpożarowej bez dyskusji na temat tak rewolucyjnych zmian systemu),
- 8) finansowanie jedynie JRG, nie OSP, tworzy się jednostkę w jednostce (całe zaplecze OSP staje się nieważne, wypracowane przez długie lata dziedzictwo ulegnie zatraceniu, zmarnowaniu),
- 9) umożliwienie gminie dofinansowania jedynie JRG. Co z finansowaniem przez gminę OSP? (czym teraz będzie OSP?),
- 10) rola pracodawcy jest niejasna. Nie ma mowy w projekcie o rekompensacie dla pracodawcy, który zwalnia ze świadczenia pracy strażaka ochotnika, na czas podjęcia działania (wielokrotnie wskazywano na przedmiotowy problem i dalej nie rozwiązano tej kwestii),
- 11) przywileje, które zagwarantowano jedynie ratownikom, nie wszystkim ochotnikom (kolejny raz niezrozumienie zależności aktywności wszystkich strażaków w jednostce),
- 12) nieprecyzyjne i niedopisane warunki nabycia przywileju emerytalnego (zachodzi uzasadniona obawa, że dodatek otrzyma wąska grupa osób),
- 13) likwidacja związkowych procedur (odznaczeń, członkostwa) na rzecz wprowadzenia nowego ładu z nowymi wartościami, bliżej nieokreślonymi, bez jasnych, obiektywnych kryteriów (niezrozumiały atak na ZOSP, niezrozumiała centralizacja systemu),
- 14) brak obiektywnych kryteriów finansowania jednostek, oceny jej potrzeb, wysokości przyznania środków (brak zapisów w ustawie uzasadnia wątpliwości, co do obiektywizmu podziału środków finansowych czy rzeczowych),
- 15) brak zapisów, co do wskazania podstawowych wymagań dla JRG (powinno być to uregulowane w ustawie, z racji tego, że brak JRG w gminie tworzy kolejne konsekwencje dla OSP i gminy. Przepisy w tym zakresie są niejasne i nieprecyzyjne),
- 16) finansowanie z działalności OSP jedynie na działalność JRG OSP (jak więc finansować np. młodzieżowe drużyny, orkiestrę, mundury dla członków OSP. Pozyskane przez OSP środki powinny być wydawane na cele statutowe OSP. Prezentowane w projekcie ustawy zapisy w tej materii są kolejnym atakiem na samodzielność organizacyjną i finansową OSP).

Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Ząbkowicach Śl. wskazuje, że niegodnym staje się zaprezentowanie takiego projektu ustawy o strażakach ochotnikach w czasie, gdy celebруемy 100 lecie powstania naszego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

To strażacy ochotnicy, jeszcze podczas zaborów, dbali i dbają o polskie dziedzictwo kulturowe. Jesteśmy inicjatorami, aktywistami, wolontariuszami w naszych małych ojczyznach, a przedstawiony projekt ustawy odbiera nam naszą tożsamość, suwerenność. Kasuje przeszłość i pod znakiem zapytania stawia przyszłość polskiego pożarnictwa i bezpieczeństwa naszych obywateli.

Niezrozumiale staje się więc podejmowanie przez rządzących działań niszczących Tradycję oraz zasoby ludzkie z wieloletnim, bogatym doświadczeniem. Nieprzemyślane działania spowodują zanik inicjatywy społecznej, zaangażowania, aktywności. Strażacy ochotnicy to nie tylko ratownicy, to krzewiciele tożsamości narodowej.

Publiczne zaprezentowanie przez Ministerstwo pomysłu na przemodelowanie polskiego systemu pożarniczego, który opiera się przede wszystkim na wolontariuszach ochotnikach. Zniechęca strażaków ochotników, ale również tych którzy myślą o wstąpieniu do stowarzyszenia i społecznej pracy. W ten sposób szybko można doprowadzić do zapaści systemu.

Ponadto projekt ustawy wydaje się być pisany w pośpiechu, bez opinii osób zainteresowanych, z bardzo krótkim czasem na zaprezentowanie uwag. Skala poruszanych spraw i kwestii jest nieadekwatna do błyskawicznego procesu konsultacyjnego. Mamy jednak nadzieję, że wskazane przez nas uchybienia i uwagi zostaną uwzględnione, a dalsze prace legislacyjne pozwolą na nasz czynny udział w tworzeniu przez ustawodawcę nowego ładu w polskim systemie pożarnictwa.

Z poważaniem
Zarząd ZOP OSP RP
w Ząbkowicach Śl.

Do wiadomości:

1. Zarząd Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP Województwa Dolnośląskiego, ul. Borowska 138, 50-552 Wrocław,
2. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Ząbkowicach Śl.